

Over zantjes, broertje, zusje en bruine paters en broeders

Jan van Kerschaver

Vroeger, dan spreek ik over de veertiger jaren, woonden mijn grootouders in de Sint Claradreef en een groot tante in de Sint Clarastraat, dicht bij het nu verdwenen kapucijnenklooster.

Toen we met onze ouders op bezoek waren en wij kinderen voor het huis op straat speelden wat toen nog mogelijk was, was het uitkijken naar de paters of de broeders. Voor ons kinderen waren ze eender: ze droegen een bruine pij en sandalen aan hun blote voeten en hadden meestal een rosse baard. Enfin, we keken naar ze uit om een zantje te vragen en te krijgen. Een zantje, dat was een prentje met de afbeelding van een of andere heilige. Soms, dat was dan meestal op aanstoken van moeder, vroegen we ook of ze een broertje of een zusterdje wilden brengen naar ons huis.

Later, ouder geworden, als we op bezoek waren bij een met onze familie bevriende broeder kapucijn, die na het afbreken van het klooster in de Clarastraat naar het kapucijnenklooster in de Boeveriestraat verhuisd was, en we over onze kindertijd en dat zantje en dat kindjes vragen spraken, vertelde ons broeder Firmus de juiste toedracht. Eertijds was er maar één kapucijnenklooster in Brugge, namelijk in de Westmeers. Daar in de binnen- of de buitengevel van het huis was er een nis of één of ander kapelletje, waarin een Lieve Vrouwenbeeldje met een kindje Jezus op haar arm ter verering uitgesteld was. De Brugse aanstaande moeders kwamen bij het beeldje bidden opdat zij een goede bevalling en een gezond kindje zouden krijgen.

Bij het aanleggen van de spoorweg over het Zand werd het klooster onteigend en afgebroken. Nu staat er nog een restant van het kapucijnenklooster in de Westmeers ongeveer ter hoogte van de bistro 'Het Kapucijntje'.

Met het geld van de onteigening werden twee andere kloosters opgetrokken: één in de Clarastraat en later één in de Boeveriestraat.

Het Lieve Vrouwenbeeldje verhuisde naar de Boeveriestraat. Er staat nu binnen de voorhof van de kapucijnenkerk, achter een ruit een kopie van het beeldje.

Volgens broeder Firmus heeft ooit een gegoede dame de oude, vervuilde en halfvergane klederen van het beeldje laten vervangen. Het beeldje was immers met stoffen klederen bekleed. Toen men de oude klederen verwijderde heeft men vastgesteld, dat het polychrome beeldje een hoogzwangere vrouw voorstelde en dat het kindje Jezus er niet bij hoorde.

Vandaar en daarom misschien, dat menige Brugse moeder naar Onze Lieve Vrouw van de bruine paters kapucijnen liep om een mooie gezonde baby, en dat ze door hun kinderen aan de voorbijkomende pater een broertje of een zusje te laten vragen, hun kind voorbereidden op de komst van een nieuwe speelgenoot. Ook vertelde broeder Firmus nog, dat de paters Karmelieten uit de Ezelstraat soms ook als kindjesbrengers beschouwd en aldus aangesproken werden.

Tot zo ver het verhaal over het hoe en wat van een voor velen misschien ongekend oud Brugs volksgebruik, opgetekend en naverteld om niet vergeten te worden.

DE ORDE VAN DE GROENE SMULLERS

Margriet De Keyser

Er wordt gezegd, dat waar drie Vlamingen samenkomen er een bond gesticht wordt. Misschien is het in die zin dat we het volgende mochten ontdekken in Moerkerke.

"Maatschappij De Groene Smullers, gesticht den 25 december 1899"

Artikelen en reglement:

1. Het doel der maatschappij is de democraten partij te doen kennen en aangroeien.
2. De maatschappij werkt slechts op Kamer, Senaat en Provinciekiezing.
3. De leden verbinden zich alles wat in de maatschappij verhandeld wordt geheim te houden.
4. De maatschappij vergadert alle drie maanden. Echter, in buitengewone omstandigheden heeft het bestuur het recht de leden in vergadering bijeen te roepen telkens het nodig geacht wordt.
5. Het inkomgeld bedraagt 0,50 frank; vervolgens trimestriële storting van 1,50 frank.
6. De opbrengst wordt naar willekeur onder de leden verbruikt.
7. Ieder lid verplicht zich de driemaandelijks vergadering bij te wonen en tevens voorziene storting van 1,50 frank te doen op boete van 0,25 frank.
8. Alle onenigheid in de maatschappij wordt bij meerderheid van stemmen door de leden vereffend.

Deelmakende leden van de maatschappij

Cyriel Jacxsens	Pieter Hillegeer
Louis Van Hercke	Camiel Jonsaert
Ernest Provoost	Pieter Yde
Louis Yde	Louis Van Damme
Cyriel Burggraeve	Camiel Van Kerschaeve
Jacobus Hillegeer	Camiel Hillegeer
Jan Burggraeve	Edmond Lammens
Frans Gervoyse	Camiel Burggraeve
Victor Van Queckelberge	Jacobus Lippens
Camiel De Sutter	Gustaaf De Waele
Karel Burggraeve	Theophiel Yde
Marinus Yde	Edmond Gervoyse

De maatschappij had als voorzitter Cyriel Jacxsens, ondervoorzitter Louis van Hercke, griffier Ernest Provoost.

De vergadering heeft plaats gehad op 28 januari 1900 waarop het inkomgeld betaald is. Dit bracht op 10,50 plus 6,50 = 11 frank.

En verder:

De vergadering heeft plaats gehad op 11 maart om 7 uur 's avonds, rechtgevend tot het eisen der trimestriële storting; dit bracht op 17 frank.

Vier leden zijn beboet voor afwezigheid der vergadering en moesten dus elk 0,25 Fr. betalen.

Trimestriëel werd er vergaderd en de afwezigen aangetekend en beboet.

Op 3 februari 1901 trekt het gezelschap naar het Kriekenhof te Brugge voor het bijwonen van een concert: de kosten zijn - transport: 5 Fr.; souper 6,75 Fr.; huren van rijtuig: 2,00 Fr. = 13,75 Fr.. dit wordt betaald uit de kas. Er blijft een overschot van 32,15 centiemen.

In geval van afwezigheid der bestuursleden is Louis Yde gekozen met algemeenschap van stemmen tot het ontvangen van het lidgeld.

Op de trimestriële vergadering zijn soms meerdere leden afwezig wat de kas geld opbrengt gezien de boeten.

Er wordt regelmatig een ronde pinten betaald en zeker jaarlijks is er bolling en mosselsouper.

Op 28 augustus 1903 was er in kas 28 Fr. 12 centiemen maar op 31 januari 1904 was het gedaan met de groene smullers en werd er overgegaan tot scheiding van geld en goed.

Die maatschappij heeft dus amper vijf jaar bestaan. Op politiek gebied zoals aangegeven in het reglement mochten we niets terugvinden in het verslagboek. waarschijnlijk hebben ze enkel hun naam van smullers eer aangedaan, maar wat dat groen in hun naam beduidt, weten we niet. Waren het voorlopers van onze 'groene jongens'. Of waren ze groen in jaren? Of zouden ze hun lokaal gehad hebben in 'Café De Groene', een huis dat vroeger gedekt was met stro waarop mos groeide, gelegen langs de Hoornstraat te Moerkerke? Naar de legende was daar de verzamelplaats van de Klauwaards in hun strijd tegen de Leliaards (1323-1328). Lambrecht Bonin was de leider van de opstand en zou in de afspanning 'De Groene' verbleven hebben. In 1325 leidde hij het beleg van Aardenburg. Na de nederlaag van de Vlamingen te Kassel in 1328 werd hij gevangen genomen en te Damme onthoofd. Volgens dezelfde legende zou zijn dochter Lamberta vlak voor de terechtstelling doorgedrongen zijn tot op het schavot.